

Управління інвестиційною привабливістю інноваційного проекту

Карпіщенко О.І., к.е.н., проф., **Лисенко М.А.**, студентка
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Історичний розвиток та сучасний досвід показують, що для прискорення темпів розвитку економіки головний акцент в економічній політиці держави та стратегіях фірм слід робити на активізації і стимулюванні нововведень, які дозволяють найшвидшим чином виходити зі складного економічного стану. Країни з новітніми розробками, що дозволяють знизити виробничі витрати та захопити найбільш привабливі ринки є значно конкурентноздатними за Україну.

Вважається очевидним, що інвестування інноваційних процесів є ризиковим, але підприємці погоджуються на ризик, очікуючи в разі успіху додаткових прибутків. Причому простежується залежність – чим на більший успіх розраховує підприємець у майбутньому, тим на більші витрати він повинен погодитися тепер, при виборі інновації. Але проблема вибору об'єкта для інвестування не обмежується лише граничною сумою фінансових коштів. Як правило, компанії прагнуть фінансувати ті проекти, які мають високий потенціал ефективності й забезпечать їм надприбуток. Такі інновації можуть міститися не лише в науково-технічній, але й в організаційній, економічній, соціальній сферах. Інвестиційну привабливість цих інновацій слід визначати передусім за їхніми внутрішніми характеристиками. Але не менше значення для прийняття рішення щодо інвестування інноваційного проекту мають умови залучення фінансових ресурсів.

Джерелами інвестицій для інноваційної діяльності можуть бути як власні кошти підприємств, так і залучені (позичкові) кошти інших організацій чи фізичних осіб.

Основними джерелами інвестицій для більшості українських підприємств є сьогодні власний прибуток та амортизаційні відрахування. Але в деяких випадках, за належного обґрунтування бізнес-ідеї та її високої оцінки конкурсною комісією, фінансування може здійснюватися за рахунок державного бюджету, коштів інноваційного фонду (на безоплатній основі) або за рахунок мікро-кредитів, наданих на безпроцентних або пільгових засадах. На жаль, такий ефективний і популярний у країнах з розвинутою ринковою економікою спосіб збільшення власних коштів компанії, як емісія акцій, у нас, через нерозвиненість фондового ринку й недосконалість законодавства, використовується мало.

Між іншим останнім часом набули значного поширення нетрадиційні способи кредитування інноваційної діяльності: лізинг (довгострокова оренда машин та обладнання); форфейтинг (фінансова операція, що

перетворює комерційний кредит у банківський); франчайзинг (він передбачає тиражування інновацій завдяки залученню великого капіталу).

За останні роки інновації не стали фактором зростання економіки. Однією з головних причин є відсутність належного фінансування, що сприяє розвитку і впровадженню навіть таких організаційних та технічних рішень, які будуть довгостроковим ресурсом росту. Так, наймасштабніше інновації впроваджуються у галузях зі швидким обігом капіталу за рахунок вільних виробничих потужностей, при одночасній залежності останніх від імпорту техніки і технологій. Це, в свою чергу, перешкоджало росту обсягів вітчизняного виробництва.

В умовах сьогодення, державна інноваційно-інвестиційна політика повинна бути спрямована на збільшення інвестицій в інноваційно пріоритетні галузі шляхом задіяння механізму перетікання капіталу до зазначених галузей із інших галузей, які за короткий строк збільшують податкові надходження в бюджет, поступово створюючи необхідні умови перехлду економіки на інноваційну модель зростання. З цією метою Міністерство економіки України розробило «Стратегію інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» (як складову Стратегії розвитку України у період до 2020 року).

Насправді ж, найефективнішим механізмом стимулювання інноваційних змін є ринкове конкурентне середовище, де втручання держави відбувається в основному лише з метою захисту й підтримки тих суб'єктів ринку, які здійснюють інноваційну ініціативу. Інноваційна діяльність є саморегульованим процесом, спонукальною причиною якого є бажання отримати надприбуток від реалізації нової конкурентноздатної продукції, а стримуючим моментом – підвищений ступінь ризику.

Одним з головних завдань, що стоїть перед інвестором є вибір об'єктів інвестування, які мають найкращі перспективи розвитку і можуть забезпечити найвищу ефективність інвестицій. Основою такого вибору є оцінка інвестиційної привабливості проєктів. Інвестиційна привабливість визначається ступенем відповідності результатів цілям інвестора.

Привабливість фінансування інноваційного проєкту залежить від того, якою буде ціна капіталу, залученого до проєкту. Вона суттєво впливає на його комерційну ефективність, визначаючи нижню межу доходності інноваційного проєкту – норму прибутку на інновацію. У самофінансуванні інноваційна ціна власного капіталу є нижньою межею рентабельності: рішення про реалізацію інновацій при доходності, меншій, ніж ціна капіталу, може суттєво погіршити основні фінансові показники фірми, спричинити неплатоспроможність і банкрутство інвестора. Для зовнішнього інвестора ціна власного капіталу інноватора є гарантією повернення вкладених коштів.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 83-85.